

A köztársaságielnök-választás után az elnöki felelősségről

Nem szokásom újságban megjelent véleményekre reflektálni, de most kényszerítve érzem magam néhány megjegyzésre.

Június 7-i számukban 4 makói olvasót kérdeztek a köztársaságielnök-választásról. Egy sihedernek látszó fiú és nála alig idősebbnek tűnő munkanélküli női kérdeztük válaszában kiemelte, nem érdekli ugyan a dolog, de mindketten remélik, hogy az új elnök jobb lesz Mádl Ferencnél. Úgy gondolom, az ország népszerűségének nagy százalékának halvány fogalma sincs arról, hogy mi a Magyar Köztársaság elnökének a feladata. Biztosan állítom, hogy a jelenlegi elnökünk kötelességeiről és jogairól a két, nehezen minősíthető választ adónak sincs erre vonatkozó ismerete. Tudni kell ugyanis, hogy a fiatalok és a többi munkanélküli állástalanságához a köztársasági elnöknek nincs köze. Ezekért a kormányt és a miniszterelnököt terheli a felelősség. Reméltem, hogy Mádl Ferencnek méltó utóda lesz, ez a reménységem be is teljesedett.

DR. FEHÉR ILONA,
SZEGED

Óvodák esélyegyenlősége

A lap június 13-i számában az óvodák kiegészítő támogatása, illetve nem támogatásához szeretnék hozzátenni a következőket.

A Müller-óvodával, mint közhasznú alapítvánnyal, – mely már 13 éve szolgálja a szegedi és környékbeli polgárok gyermekeinek napközi ellátását és nevelését –, ismereteim szerint soha nem is kötött kiegészítő támogatást az önkormányzat, kérésünkre sem, holott mi már több éve felvállaljuk a sajátos neveltetésű gyermekek ellátását is. Mi is alapfeladatokat látunk el, mint a többi óvoda, de csak a normatív támogatásban részesülünk, kiegészítésben nem.

Joggal sérelmezzük, hogy az ugyanolyan szolgáltatásért mi és néhány nem önkormányzati óvoda, kiegészítő támogatást

nem kap, illetve nem kapott. Diszkriminációnak érezzük és nem a többitől sajnáljuk, csak nem értjük az okát. A nevelés színvonaláért mi ugyanolyan felelősséggel tartozunk, mint az önkormányzati óvodák dolgozói. Nekünk még több munkával, még többet kell nyújtanunk a gyermeklétszám megtartása érdekében, ennek ellenére sokkal kevesebb pénzből kell mindezt megvalósítanunk és kigazdálkodnunk. Tudjuk, hogy a városnak szüksége van sokszínű óvodákra, a szabad óvodaválasztás is ma már megadatott, így tehát jogosan kérdezzük, az állandóan hangoztatott esélyegyenlőség miért nem vonatkozik ránk is és a hozzájuk hasonló helyzetű óvodákra?

MÁTHÉ ILDIKÓ ÓVODAVEZETŐ,
SZEGED

Ruszki csizma

Most, hogy Pongrátz Gergely 1956-os hőst eltemettük, közzéteszek egy személyes élményt, amit öt évtizeden át félttem elmondani. Az „ellenforradalom” utolsó napjaiban elfogtak az oroszok Alsónémedi határában. Két hétig vallattak arról, hol vannak Pestén ellenállási gócek. Minden kihallgatás „bemelegítés” kezdődött: én a földön fetrengtem és öt-tíz orosz rugdosott. (Saját hazámban idegenek!) Csak a véletlenül múlt, hogy maradandó nyomokat nem hagyott testemen az „örök, és megbonthatatlan magyar–szovjet barátság”. Érdekes módon én mégsem az orosz szoloátok brutalitására haragszom.

Nagyobb szégyen, hogy az idegeneket magyar emberek hívták be az országba. Nemcsak a behívó vezető személyek a bűnösök, hanem azok is, akik egyetértettek ezzel a különös, sok évig tartó vendéglátással. Tudomásom szerint 800 ezren voltak. Nekik az sem válik dicsőségre, ezekről a magyar nép 40 éven át egy mukkot sem mert szólni. Talán még ma sem?

Legszomorúbb, hogy még ma is sokan próbálják mentegetni és szépítgetni a proletárdiktatúrát. Hogy tovább fokozzam: az már egyenesen tragédia, hogy milyen keveset tud a magyar ifjúság 1956-ról, és még az a kevés sem igaz.

A tudás – hatalom! Hát akkor a „nem tudás” micsoda?

KÖVÉR KÁROLY,
SZEGED

Szeged Expó, mi lesz veled?

Szeged gazdaságának kinkeserves átváltozási nehézségeit viseli magán az ipari vásár

Fotó: Schmidt Andrea

A Délmagyarország június 2-i számában olvashattunk a Szeged Expó jelenéről, jövőjéről. A leírtakhoz szeretnék néhány gondolatot hozzáfűzni, azokat kiegészíteni.

Az első, 1876-ban megtartott Magyar Országos Ipartermény- és Állatkiállítás óta számtalan névváltozást és átszervezést megért, jövőre 130 éves esemény évről évre Szeged és vonzáskörzetének értékmérője volt. A szakmák ünnepi seregszemléje. Szeged kereskedelmi csomópontként az ország egyik legjelentősebb áruforgalmával büszkélkedett, ahova vízi úton nagymennyiségű fa, só érkezett és rengeteg élő állat és gabona kelt útra Európa városai felé! Az ötvenes évek gyakorlata (páros évben Szeged, páratlan évben Pécs) nem az üzletkötés megkönnyítésére, hanem a „nép” szórakoztatására volt hivatott. Itt olyan árucikkeket lehetett látni, amit aztán a boltokban egész évben nem. 1990-től aztán újabb átváltozás következett, mely jellemzője, hogy az addig túlnyomórészt nagyvállalatok uralta vásárcépet felváltotta a sok

kis kft., kisszövetkezet, bt., egyéni vállalkozó termékeit, szolgáltatásait kínáló „színes-szöttes”.

Szeged gazdaságának kinkeserves átváltozásának nehézségeit viseli magán a Szegedi Ipari Vásár (Szeged Expó) is. Az ipari üzemek bezárása és máig tartó elbocsátások hulláma eredményezte, hogy a növekvő számú mikro- és kisvállalkozások (vállalkozók) termékeinek és szolgáltatásainak piaca juttatása a rendszerváltás óta az egyik legégetőbb probléma. Vannak intézmények, bizottságok, tanácsok, stratégiák, tanácsadók, de a kedvező folyamatok mégis csak nehezen indulnak be. A gazdaság átalakulását nem követte az intézmények átalakulása. Ez bizony nem csak a kiállítás szervezők és kivitelezők mulasztása. Vannak pályázati lehetőségek, vannak multiplikátorok, pályázatírók, tanácsadók, csak az operatív, sikeres kezdeményezések tűnnek kevésnek. Ha pedig vannak, azokat rögtön és elsősorban az Európai Unió 450 milliós óriás piacán kellene bemutatni, és

nem csak itt, Szegeden, a szegedieknek! Ide Szegedre azokat a külföldi cégeket kellene elhozni, akiknek a termékei, szolgáltatásai segíthetnének, mintát adnának az ezeken a piacokon való sikeres szerepléshez. Az ilyen interaktív vásárszervezés szoros, sokszereplős, teammunkát követel. A különböző szakmáknak, kistérségeknek, érdekképviseléseknek kellene – összefogva – területük hálózatát megteremtteni, amivel fel tudnának csatlakozni az Európai Unió piaci hálózatára. Ez tudná nyújtani részükre a fejlődéshez és sikerhez szükséges információkat, partnereket, vevőket. A fejlődés feltétele, hogy régióink vállalkozásai, vállalkozói felismerjék az összefogás előnyeit a piaca jutás folyamatában is. Akkor rövid időn belül új tartalommal lennének megtöltve a Szeged Expó gondolái, de a Hungexpó és Európa számos szakkiallításának standjai is!

Újítsuk meg együttműködésünket, s ezek intézményeit együtt!

MAJOROS JÁNOS VÁLLALKOZÓ, SZEGED

Heti pollenjelentés

A június második hetében beköszöntött hűvös, esős idő megtette a hatását. A csúcsvirágzásban lévő pázsitfűvek pollenszáma lényegesen csökkent, a legtöbb napon az allergiás határérték alatt volt. A szénanáthások azonban nem lélegezhetnek fel, hiszen ha e héten tartósan jó idő lesz, a fűvek folytatják pollenszórásukat. Sőt: az esőzések következtében még a lekaszált területeken is új, virágzó példányok fejlődtek, így kezdődhet előről a fűnyírás.

A virágzó hársfák kellemes illata betölti a levegőt. Ilyenkor válik szembetűnővé, hogy Szegeden milyen sok szép, hársfákkal be-

ültetett utca van. Az eső a hársvirágzást is visszavetette.

Bár még messze van a legveszélyesebb szénanátha okozó növény, a parlagfű virágzása, ne feledkezzünk meg irtásáról! Már fejlett példányaikkal találkozhatunk a fertőzöttebb területeken. Segítsük a város parlagfűirtással serénykedő szerveit és mi magunk is aktívan vegyünk részt közvetlen környezetünk gyommentesítésében!

Bővebb információ: www.polinfo.ini.hu

DR. JUHÁSZ MIKLÓS
EUROREGIONÁLIS POLLEN-
INFORMÁCIÓS SZOLGÁLAT

A „kereskedői” kiállításokról és a látogatók belépőjegyéről

Sajnálatosnak tartom, hogy mind az expó, mind a Hajtás-kiállítás reklámjaiban nem lehet megtudni a belépők árát. Nyilván az lehet ezzel a szervezők szándéka, hogy ha már kimegy az ember a helyszínre, akkor be is megy (néhány éve még családommal mi is ezt tettük).

Olvastam egy cikket arról, hogy az idei expón minden eddiginél kevesebben voltak (kb. 3000-en), és ezt mindenféleképp magyarázták (nagy volt a meleg, akkor volt a gyermeknap stb...). Gondolom, hogy a Hajtáson sem voltak sokkal többen, és a szervezők talán rájönnek arra, hogy ezen kiállítások megtekintése nem a látogatók, hanem elsősorban a termelők/kereskedők érdeke. Ennek megfelelően azokról kérjenek sok pénzt, akik eladni akarnak, ne azokról, akik esetleg vásárlók lennének. Mindenesetre családommal sajnálunk több ezer forintot kiadni erre, pedig szívesen megnéztük volna.

HEGEDŰS ZOLTÁN,
SZEGED

Folklórhagyományok Tápén: gyékény, zene, néptánc

Az 1800-as évek 2. felében működtek Remess Ferenc, majd Leffelholcz János, kántortanítók. Jó hangú fiatalokat gyűjtöttek maguk köré, s megalakították a templomi, egyházi énekkart. Az utánuk következő Csóti Mihály (1920–1941) szintén kántortanítóként elődei nyomán létrehozta a Tápai Magyar Hon Dalegyletet. Utóbb, 1929-ben megalakította dalos-táncos hagyományörző csoportját. Tápén jobbra a Magyar Hon Dalegylet tagjaiból és további tápai fiatalokból szervezte meg csoportját Csóti kántor. Segítségük voltak Deák László főjegyző, Bodó Mihály segédjegyző, Lele József tanítóképzős növendék, Bogos Béla esperes, Boga Dezső orvos és Fehér Dezső patikus, voltaképpen a falu előljárói.

A tápai bokrétaások 1934–1948 között minden évben részt vettek a Szent István-napi ünnepségeken. A nagy nap előtti hét minden estéjén bemutatták a falu hagyományait megjelenítő dalokat, táncokat azon városi színház színpadán, amelyen más csoportok is bemutatkoztak. Ezek a fellépések és bemutatkozások a millenniumi Pest–vidék találkozót voltak hivatottak felidézni.

A tápaiak programjában a Tisza és a gyékény játszott színpadra állítható szerepet. Repertóriumuk minden száma hitelesen mutatta be a tápai nép szelle-

Tápé egyik nevezetességét jelenti a gyékényesek munkái

Fotó: Gyenes Kálmán

mi, tárgyi és gyakorlati hagyományait. A halászkós és mars, az üveges tánc és mars, a korsós tánc, az abronyicás tánc, a legények kisszéke, pálcá és sipka tánc mellett a lánytáncok és páros táncok gazdagították a színpadon bemutatható anyagot. Ennek a korszaknak csodálatos emléke máig él a tápaiakban.

A Gyöngyös bokréta név onnan ered, hogy a vidéki bokréta sejték a budapesti Szent István-napi körmeneten úgy vet-

tek részt, hogy legelől hatalmas búzako-szorút vitt egy táncos pár, mely koszo-rún sok-sok gyöngy függött, és sok színes, köztük nemzeti szín szalag is lengett. A tápai csoport utoljára 1946-ban Volly István néprajzkutató szervezésében vett részt az e korszakot lezáró országos bokréta találkozó. Ez utóbbi tápai bokréta csoportnak volt tagja Török József képzős növendék, gazdafi.

A bokréta „szétverését” követően alakult meg az Országos Néptánc Együt-

tesek Szövetsége 1949-ben. A teljesen megújult tápai népi együttes Tápén is az akkoriban alakult tévészcsék fiataljaiból verbuválódtak, kiknek élére a már tanító diplomával rendelkező Török Józsefet állította a falu vezetője. Személyen keresztül mentődött át és tovább az a szellemi, népművészeti, többnyire már feldolgozott anyagegyüttes, melynek gyökerei az elmúlt századokban keletkeztek. Török József és Molnár István megalkották a sodró-fonyó táncjátékot, Waldman József és Török József a Merigetős című dalos, táncos játékot, mely utóbbiban, mintegy előremutatón már a kisgyermek és az idősök is részt vettek.

Ezen korszakban vált a folklór anyag részévé igazán a darudobogós, később az oláhos. Amíg a gyöngyösbokrétaások a budapesti bokréta találkozókon, addig a népi együttesek a közelebbi-távolabbi helyiségekben megrendezett minősítő-kon mutathatták föl a bokréta múltban gyökerező folklórhagyományait. Öröm, hogy a tápai együttes a berlini VIT-re is eljutott és ott remekelt.

Időközben a tápai hagyományörzők is névcsereken estek át. A népi együttesből pávakör lett, a hagyományörző együttesből hagyományörző egyesület. Föltétlen meg kell említenünk az úgy nevezett Kisegyettest (utánpótlás nevel), amely csoportot Török Józsefné fogott össze és

tanított. A zenekart a bokréta időkben a cigányzenekarokat utánzó „parasztbanda” képezte, az úgy nevezett „töpe banda”. A pávakör idejében alakult a máig működő citura banda, amelyet néhai Kónya György zenés népművészünk vezetett.

Tápé gazdag tárháza a tárgyi – és folklórhagyományoknak. Az együttes repertoárjának kincsei az ifj. Lele József és Török József által szerkesztett Tápai lakzi, A kendővivők, és más tápai életképek, amelyek mindegyike éppúgy remek értékelést, elismerő díjazást kapott, mint a zenekar vagy a gyermekcsoport számai; közöttük a Pünkösdlő, a Süssünk kenyert!, és más Tápén gyűjtött gyermekjátékok.

Az egyesületben kivételes helye van a gyékényes tárgyalgó csoportnak. A csoport Nagyné Török Gizella vezetésével a hagyományos gyékény földolgozás mellett mintegy továbbgondolván azt, úgy nevezett „gyékényszobrászattal” hívta föl magára a figyelmet. Nagyné Gizella gyékényes népi iparművész, Kiss Lászlóné népművész lett. Török József-né tanár, Török István táncos a hivatalos elismerések mellett élvezik a tápaiak tiszteletét és szeretetét éppúgy, mint az egyesület nekünk oly kedves, hagyományörző tagjai.

IFJ. LELE JÓZSEF,
TÁPÉ